

1955: BAJNOKCSAPAT! BAJNOKCSAPAT!

Öt év alatt Debrecen elvesztette „**vidéki fellegvár**” státuszát, jelentősen csökkent a csapatok száma, a visszalépések miatt sorra maradtak el a mérkőzések. A téli terembajnokságban volt olyan forduló, ahol a kiírt 20 mérkőzésből nyolcat törölni kellett...¹⁴

A problémákat a **városi szövetség** átszervezésével próbálták kezelni: az elnök továbbra is *Mangó István* maradt, de helyettese *Balogh Endre*, a titkár pedig *Farkas Imre* lett. A Sportszövetségen belül 7 bizottságot hoztak létre, bizottságonként 3-4 fővel. Ezek a következők voltak: Játékvezetői Tanács, Edző Tanács, Szervezési Bizottság, Fegyelmi Bizottság, Ifjúsági Bizottság, Minősítési Bizottság és Technikai Bizottság. Az egyik fő cél a „*túlzott kispályás irány*” megszüntetése és a nagypályás vonal erősítése. A rendszeresen elmaradó mérkőzések miatt pedig jelentősen erősödött a szigor: a szövetség engedélye nélkül immár nem lehet sem rendezni, sem résztvenni „*semminemű villámtornán, sem helyben, sem vidéken.*”¹⁵

Arany Éva – az előző évben atlétikában elért eredményei alapján – megkapta az „I. osztályú sportoló” minősítést.¹⁶ Az átlagfeletti lövőerővel rendelkező kézilabdázó – többek között – súlylökésben és diszkoszvetésben is nyert versenyeket.

A Budapesten megrendezett **Lokomotív Kupában** a végül ezüstérmes debreceniek eredményei: Győri Vörös Lobogó 20:4 (*Hajdu 8, Arany 6, Oláh 2, Szénás 2, Kusnyák, Gecse*), Váci Vörös Lobogó 2:2 (*Hajdu, Arany*), Békéscsaba 3:1 (*Arany, Hajdu, Szénás*), Győri Vasas 10:3 (*Arany 3, Oláh 3, Hajdu 3, Szénás*), Miskolc 7:8 (*Oláh 3, Hajdu 2, Arany, Szénás*), Tatabánya 7:5 (*Hajdu 2, Kusnyák 2, Arany 2, Szénás*). A kupát a miskolci lányok nyerték.¹⁷ A 2x15 perces találkozókön élvonalbeli játékvezetők bíráskodtak. Jónéhány meccs a totóban is helyet kapott!¹⁸

Debrecen város 1954/55. évi **terembajnokságában** a női I. osztályt a veretlen Petőfi könnyedén nyerte (7-0-0), a Lokomotív és a Dózsa előtt (mindkettő 5-0-2). A további sorrend: 4. Vörös Meteor, 5. Kinizsi, 6. Bútorgyár, 7. Vörös Lobogó. A Vasas GÖCS törölve.¹⁹

A város válogatottja 7:3 arányú vereséget szenvedett Miskolcon, így újra sok nézőt (600-at) vonzott a visszavágó: Debrecen – Miskolc 4:3 (4:3). Az összeállítás: *Mák – Rapiné, Oláh, Kozma – Ráczné, Hajdu, Arany*. Csere: *Kovácsné, Szegő, Perecsényi, Probst*. Jól indult a mérkőzés: Kozma, Arany, Kovácsné és Hajdu góljaival már 4:0 volt az eredmény, de ekkor „*formájában visszaesett*” és csak nagyon nehezen tudta megtartani a vezetést a hazai csapat.²⁰

Bár a „LOKI” becenév a mai napig él, a **Lokomotív** nevet hivatalosan 1955 elején viselte utoljára a csapat. Ekkor összevonták ugyanis a helyi szakszervezeti egyesületeket, az Előret, a Postást és a Lokomotívet. Ebből az alkalomból a **Villamosvasút SK** januárban (*a Salétrom utca 3. szám alatti kultúrhelyiségben*) műsorral és tánccal egybekötött ismerkedési estet rendezett az friss csapattársaknak!²¹ Márciustól a helyes kifejezés már „**Debreceni Járóműjavító Törekvés Sport Kör**” volt.

¹⁴ Néplap 1955. január 28. és február 4.

¹⁵ Néplap 1955. március 2.

¹⁶ Néplap 1955. január 25.

¹⁷ Néplap és Népsport 1955. januári és februári számai – A fiúknál a Debreceni Lokomotív győzött!

¹⁸ Népsport 1954. december 31.

¹⁹ Néplap 1955. március 2. – A férfiaknál a Dózsa nyert, a Loki visszalépett.

²⁰ Néplap 1955. június 26. – A férfiak 15:14-re győztek.

²¹ Néplap 1955. január 15.

Lássuk a vezetők névsorát: a sportkör elnöke **Faragó Sándor** (1922-1971), a női kézilabda szakosztály vezetője **Sztipics László**, a gazdasági vezető **Szolnoki Győző**, az intéző **Papp Lajos**, a vezetőedző továbbra is **Bokor Ferenc** (1920-1994).

A Törekvés csapatok országos bajnokságán harmadik helyen végzett a Loki, az utolsó meccsen 6:1 (6:0) arányban legyőzve a budapesti testvércsapatot. *Gólszerzők: Arany (2), Szénás (2), Oláh és Hajdu.* Az 1952. óta megrendezett „**Öt város tornája**” rendezvénynek ezúttal Szeged adott otthont augusztusban, a nők versenyében Debrecen-Budapest-Győr lett a sorrend a dobogón. A kupagyőztes keret: *Mák, Szöllősi, Arany, Oláh, Kozma, Kovácsné, Tóth, Molnár, Szénási, Hajdu, Sarkadi és Ráczné.* Eredmények: *Budapest 3:2, Pécs 13:0, Győr 6:1, Békéscsaba 10:2.*²²

A Minisztertanács országos felhívására, „a második 5 éves terv” sikeréhez a Törekvés sportolói is hozzájárultak az ún. **Békekölcsön** jegyzésével. Példaként néhány számot említsünk meg: az olimpiai bajnok birkózó Hódos Imre 1850 Ft-ot, Komlóssi Imre és Asbóth Endre labdarúgók 900-900 Ft-ot, míg a kézilabdázók csapatkapitánya, Oláh Sára 700 Ft-ot jegyzett.²³ (Az átlagos „munkás” havi fizetése ekkoriban 1100-1200 Ft körül volt, de egy orvos kaphatott 1500-1700 Ft-ot is.)

A bajnokság selejtezői – szokás szerint – gond nélkül mentek: a 23 pontos Kinizsit és a 27 pontos Dózsát megelőzve a Törekvés lett a **megyei bajnok**, 30 ponttal. Jellemző a csapatok közötti színvonalkülönbségre, hogy például három forduló után a Törekvés és a Dózsa holtversenyben állt az élen, egyaránt 44:2-es (!) gólaránnyal... A 12 csapatos megyei bajnokságból végül 5 gárdát is törölni kellett.

²² Néplap 1955. augusztus 19. és 23. – A férfiaknál Budapest-Győr-Debrecen volt a végeredmény.

²³ Néplap 1955. szeptember 28. – „A debreceni sportolók békekölcsönt jegyeznek”

A négycsapatos **regionális középdöntők** közül az egyiket Debrecenben rendezték meg 1955. október 15-16-án. Csak az első helyezett juthatott tovább az országos döntőbe! További helyszínek: Győr, Pécs, Eger. Délelőtt a Hódmezővásárhelyi Törekvést sikerült 9:0-ra megverni, délután a nagy rivális Bp. Pamuttextil (azaz Vörös Lobogó) volt az ellenfél. Nem dőlt el semmi, a rangadó 2:2-re végződött. Másnap a szabolcsi selejtezőt megnyerő Nagykállói FSK ellen becsúszott két kapott gól is, 14:2 lett a végeredmény. **Arany Éva 9 gólt szerzett** a mérkőzésen, ezzel egy másfél évtizedig elő egyesületi rekordot állított fel (1970-ben Botkáné Orvos Margit 11 gólt dobott a Mátészalka ellen).

A rutinosabb Pamuttextil 8:0-re verte a Nagykállót és 4:0-ra a Vásárhelyt, azaz összesítésben **14:2** lett a gólaránya, szemben a Törekvés **25:4** mutatójával. A Pamut 7,00 gólaránya így jobb lett, mint a debreceniek 6,25 értéke! A kettő helyett egy bekapott gól a Nagykálló ellen elég lett volna a továbbjutásra... A mai szabályok szerint egyébként a **gólkülönbség** döntene és a Loki nyerne (+19 kontra +12).

De ezzel még nem volt vége a történetnek. Az igazolások áttekintése során kiderült, hogy a kállóiaknál ketten is **jogosulatlanul szerepeltek** (*Szegvári Vera a Nyíregyházi Traktor, Schwecz Mária pedig a Vásárosnamény játékos volt*), így a szövetség helyt adott a debreceniek óvásának és törölte a Nagykálló eredményeit.²⁴ Az új számítások szerint Törekvés 11:2, Pamuttextil 6:2, simán megvan az országos döntő! A helyszín Budapest, az időpont a következő hétvége, azaz 1955. október 22-23.

De még ezzel sem volt vége a történetnek. Hogy, hogy nem, a szövetség **újrajátszást** írt elő a két csapat között! Ráadásul az országos döntő előtti napon, pénteken, Budapesten! A féldőben 1:0 ide, gyorsan a szünet után már 2:0, de feltámadt a Pamut és egyenlített. Jöhetett a kétszer 5 perces hosszabbítás. Sikerült újra vezetést szerezni (3:2), majd visszaállt az egész csapat védekezni. Nagyon nyomott a Pamut, de Magyariné „lehúzta a rolót”, sőt, két kontrával is sikerült „megúszni” és így 5:2-re nyerni!

A pénteki fárasztó meccs után szombaton már újabb két találkozó várt a lányokra. Reggel 9 óra 12 perckor kezdődött a **Bp. Vörös Meteor** elleni mérkőzés, de mégis mindenki nagyon frissen mozgott. Ötletes támadásokat vezetve, végig irányítva nyert a piros-feketében játszó Törekvés 2:1-re. A mezőny legjobbja **Oláh Sára** volt.

²⁴ Néplap 1955. október 20.

Kora délután következett a **Csepeli Vasas**, a címvédő. 1951-ben rendezték az első kispályás bajnokságot, azóta (4 szezon alatt) a Csepel két arany- és két ezüstérmet szerzett, tehát toronymagas esélyes volt. Délután 17:30 (10:00)-ra lemosták a Győri Vasast. Ennek ellenére a **Magyarné – Horn, Oláh, Gecse – Szénás, Hajdu, Arany** összeállítású kezdőcsapat (csere Papp, Horogh és Szondi) 3:2-es félidő után 8:2-re megverte a fővárosiakat. A mezőny legjobbja a kapus Magyarné Balogh Etelka volt. A budapestiek talán kicsit félvállról vették a találkozót, elbizakodottan kezdtek. A debreceniek lelkes, egymást segítő, fegyelmezett játékát látva fokozatosan elbizonytalanodtak, támadásaikat elkapkodták. Egyik legjobbjukat, Kiss Magdát a zónavédekezés teljesen kikapcsolta a játékból. A második félidőre áttértek ugyan a szoros emberfogásra, de a Törekvés jó erőnlétű és villámgyors játékosai „széthúzták” őket és 5:0-ra megnyerték a második játék részt!

Vasárnap már szinte mérkőzés nélkül is bajnok lett a Debrecen, mert a Vörös Meteor is legyőzte a teljesen széteső Csepelt (a debreceniek által „leradírozott” Kiss Magda már nem is játszott), így csak egy 7:0-ás vagy nagyobb vereség vette volna a Loki bajnoki címét. A három napon belül negyedik (!) tétmérkőzését játszó Törekvés félidőben 2:0-ra vezetett a Győr ellen, de 3:2-re fordított az ellenfél. Öt perccel a vége előtt azonban sikerült egyenlíteni, veretlenül megszerezve a **klub történetének első bajnoki címét!**²⁵

Oláh Sára, Magyarné Balogh Etelka, Arany Éva, Gecse Júlia, Horogh Katalin, Szondi Júlia, Szénás Irén, Horn Júlia, Papp Éva, Hajdu Katalin, Bokor Ferenc vezetőedző

A teljes képhez tartozik, hogy többen **kritizálták a döntő színvonalát**. A Győri Vasas pl. 7,5 %-os hatékonysággal lőtt kapura, három mérkőzésen 107 lövésükből csak 8 gól született. A többszörös bajnok Csepel 38 kapuralövési kísérletéből 2 gólt szerzett a Debrecen ellen és 33-ból mindössze 1-et a Vörös Meteor ellen! Minden csapatra igaz volt, hogy nem mertek távolról lőni, passzívan, ötletlenül támadtak, a kosárlabdából ismert „hármasnolcassal” adogatva a labdát a betömörülő fal előtt. Ezek ellenére minden fél elismerte, hogy a **Törekvés megérdemelten nyert**: *„Játékuk nem korszerű, keveset indítanak. Ezzel szemben a játéktér egész szélességében játszanak. Jól kezelik a labdát, meggondoltan, gólhelyzetig játszanak. Jó áttekintőképességük révén emberfogás ellen is megfelelően játszottak. Győzelmükben nagy része volt az első két mérkőzésen ügyesen és jól helyezkedő kapusuknak.”*²⁶

²⁵ Néplap 1955. októberi számai

²⁶ Kézilabda Híradó 1956. január 20. – „Megjegyzések az Országos Női kispályás döntő mérkőzésekről”

A szokásos téli terem bajnokság már a **Néplap-kupa** nevet viselte, de a szurkolók panaszkodtak a drága jegyárakra: 3 forintba került egy belépő! Ha a délelőtti és a délutáni meccsre is ki akart látogatni valaki, az a villamosjeggyel együtt akár 13,80-ba is kerülhetett. Ennek ellenére a kapott „szolgáltatás” nem volt hibátlan: három kitört ablak miatt nulla fok körül mozgott a csarnok belső hőmérséklete! Érdekesség, hogy a két „vendégcsapat”, a Nyíregyházi Traktor és a Nyírbátori Traktor csak kéthetente utazott Debrecenbe, de akkor 2-2 mérkőzést játszott.

A hajdúhadházi úttörő lányoknak talán nem csak a gyönyörű bordó mezük miatt szurkoltak erőteljesen a debreceni fiúk. Különösen a „kis copfos” kapus, **Bazil Anna** bizonyult ügyesnek.. Talán már ekkor sejtették páran, hogy néhány éven belül ő lesz a Loki elsőszámú hálógőze! Az egész torna legszebb gólját Csordásné (Kinizsi) szerezte, bő 15 méterről, szinte „a Kígyó térről”. Egy meccsen a legtöbb kapufát (szám szerint 9-et) a Törekvés dobta, épp a Kinizsi ellen. A legjobb játékvezetőnek *Fülöp Györgyöt és Mák Máriát* választották. Mindketten határozott ítéleteikkel, jó fegyelmezésükkel és szabályismeretükkel tűntek ki. Nem mellesleg még az eredményjelzőt is ők kezelték...²⁷

Az év végén összeállították a válogatott csapatokat: a férfiak között **G. Nagy Kálmán** (D. Törekvés) nagypályán, a nők között **Mák Mária** (D. Bástya) nagypályán, **Sarkadi Nagy Magda** (D. Bástya), **Arany Éva és Hajdu Katalin** (D. Törekvés) kispályán lett a keret tagja. A bajnokcsapat tagjai valamennyien megkapták a „Népköztársaság Érdemes Sportolója” kitüntetést, emellett még két megtiszteltetés érte a csapatot: a csapatkapitány **Oláh Sárát** beválasztották a Törekvés elnökségébe, **Bokor Ferenc** pedig DISZ-oklevelet kapott az ifjú sportolók nevelésében elért eredményeiért.²⁸ A DISZ, azaz a Dolgozó Ifjúság Szövetsége már 1950 óta működött, a párt (*MDP, majd 1956-tól MSZMP*) ifjúsági tömegszervezete volt, 700 ezer taggal. Szerepét később a KISZ, azaz a Kommunista Ifjúsági Szövetség vette át (1957-1989).

Ez Debrecen! Ez Debrecen!

A tanév végén (júniusban) **nagy labdavasárt** tartott az Állami Áruház. A szomszédos irodahelyiséget külön labdaüzletté alakították át, ahol 10 ezer játékszer várta új tulajdonosát. A legolcsóbb gumilabda 5 forint 90 fillérbe, a legnépszerűbb óriási piros labda pedig 21 forint 40 fillérbe került. A sikert jól jelzi, hogy már az első napon ezernél több kelt el „a gyermekek legkedvesebb játékból”...²⁹

Július 16-án megnyitotta kapuit az **Ifjúsági Filmszínház**. A Moziüzemi Vállalat és a városi DISZ-bizottság a Híradó Filmszínházat alakította át a fiatalság igényeinek megfelelően. Az ünnepségen **Zsíros Lajos**, a városi DISZ-bizottság titkára adta át az új létesítményt, majd levetítették a „**Tigrisszelídítő**” című új színes szovjet filmet.³⁰

Éljen a DISZ, a magyar dolgozó ifjak és leányok szervezete, a párt legjobb segítő társa

²⁷ Néplap 1955. december 13.

²⁸ Néplap 1955. december 25. és 31.

²⁹ Néplap 1955. június 14. – „Labdavasár az Állami Áruházban”

³⁰ Néplap 1955. július 16. – „Ma nyílik az Ifjúsági Filmszínház”